

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6316/2021
18.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Бисерке Живановић и Јасминке Станојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гроздана Симић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Ваљеву, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Шапцу Гжрр1 206/21 од 29.06.2021. године, у седници одржаној 18.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Шапцу Гжрр1 206/21 од 29.06.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ: пресуда Вишег суда у Шапцу Гжрр1 206/21 од 29.06.2021. године у ставу 1. изреке у делу којим је потврђена пресуда Основног суда у Лозници Прр1 282/20 од 26.04.2021. године у ставу првом изреке и пресуда Основног суда у Лозници Прр1 282/20 од 26.04.2021. године, у ставу првом изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати износ ненаплаћеног потраживања у поступку стечаја Ст 48/10 које се води пред Привредним судом у Ваљеву, од 24.474,45 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, док се тужбени захтев тужиоца у делу за износ од још 2.306,55 динара, као неоснован, одбија.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против преосталог дела пресуде Вишег суда у Шапцу Гжрр1 206/21 од 29.06.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници Прр1 282/20 од 26.04.2021. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати износ ненаплаћеног потраживања у поступку стечаја Ст 48/2010 који се води пред Привредним судом у Ваљеву у износу од 26.781,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се тужена обавезе да му исплати законску затезну камату на износ од 26.781,00 динара почев од 02.10.2009. године, па до исплате.

Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да на име трошкова парничног поступка плати тужиоцу износ од 36.000,00 динара, са законском затезном каматом на тај износ почев од дана извршности пресуде па до исплате, док је захтев тужиоца преко досуђеног па до траженог износа од 40.500,00 динара, на име трошкова поступка, одбијен. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка, као неоснован.

Виши суд у Шапцу је, пресудом Гжрр1 206/21 од 29.06.2021. године, ставом 1. изреке, одбио као неосноване жалбе тужиоца и законског заступника тужене и потврдио пресуду Основног суда у Лозници Прр1 282/20 од 26.04.2021. године. Ставом 2. изреке, одбијени су, као неосновани, захтеви тужиоца и законског заступника тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права и предложила да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, ради потребе уједначавања судске праксе и обезбеђења равноправности грађана. Трошкове ревизијског поступка је тражила и определила.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом ако је, по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначавања судске праксе или ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају је потребно уједначавање судске праксе у погледу начина обрачуна законске затезне камате при спровођењу извршења на основу извршне исправе донете применом неуставног прописа, на основу правног схватања утврђеног на Седници грађанског одељења Врховног касационог суда од 02.04.2013. године.

Из тог разлога, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија тужене делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем Привредног суда у Ваљеву Р4 Ст бр. 1232/19 од 10.01.2020. године, усвојен је приговор предлагача (тужиоца), и утврђено да је у поступку стечаја над ХК „Вискоза“ А.Д. „Лозофан“ д.о.о. из Лознице, који се води пред Привредним судом у Ваљеву под бројем Ст 48/2010, повређено право предлагача на суђење у разумном року па је стечајном судији наложено да у року од 4 месеца од дана пријема тог решења предузме све мере и радње

које су потребне ради уновчења имовине стечајног дужника и да о преузетим мерама обавести председника суда у року од 30 дана. Стечајни поступак покренут је 19.06.2009. године, а 02.10.2009. године донет је Закључак о листи утврђених и оспорених потраживања, па је део имовине стечајног дужника продат 22.01.2013. године. Закључком од 02.10.2009. године утврђено је потраживање тужиоца, као стечајног повериоца које је разврстано у четвртни исплатни ред, а садржи и то: главни дуг од 16.329,00 динара; камату од 10.452,00 динара обрачунату конформном методом. Камата обрачуната простом методом по одлуци Уставног суда РС бр. I Уз 82/2009 од 12.07.2012. године износи 8.145,45 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови тужену обавезали да тужиоцу накнаде имовинску штету због повреде права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Ваљево Ст 48/2010, пошто је тужиоцу утврђена повреда права на суђење у разумном року у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним капиталом па Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука (Закључак усвојен на Седници грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 02.11.2018. године).

Наводи ревизије тужене којима указује да стечајни поступак није окончан и да ће тужилац своје новчано потраживање намирити у том поступку, нису од утицаја на одлучивање. Утврђеном повредом права на суђење у разумном року, тужилац је стекао право да од тужене захтева накнаду имовинске штете у висини ненаплаћеног потраживања у стечајном поступку, без обзира на то што стечајни поступак није окончан. Исплатом накнаде штете, тужена ступа у стечајни поступак на место тужиоца и она, у том поступку може наплатити своје потраживање у висини исплаћене накнаде имовинске штете.

Из тог разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу трећем изреке, донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, основано тужена у ревизији указује на погрешну примену материјалног права при одлучивању о износу штете коју је она дужна да накнади тужиоцу.

Одлуком Уставног суда Уз 82/2009 од 12.07.2012. године („Службени гласник РС“, бр. 73 од 27.07.2012. године), утврђено је да одредба члана 3. став 1. Закона о висини стопе затезне камате („Службени лист СРЈ“, бр. 9/01), у делу који гласи: „применом конформне методе“ није у сагласности са Уставом. Након објављивања ове одлуке, у стечајном поступку је, применом пропорционалне методе (прост интересни рачун), обрачуната законска затезна камата на износ главног дуга тужиоца, као стечајног повериоца у износу од 8.145,45 динара.

Нижестепени судови су тужиоцу признали накнаду имовинске штете у износу утврђеном Закључком Стечајног суда од 02.10.2009. године, од 26.781,00 динара којим је обухваћена и камата обрачуната конформном методом, јер су закључили да се горе наведена одлука Уставног суда не може да примени на признато потраживање тужиоца, пошто је Закључак Привредног суда донет пре доношења одлуке Уставног суда, а у конкретном случају протекао је и рок прописан чланом 61. Закона о Уставном

суду (6 месеци да дана објављивања одлуке у „Службеном гласнику“), за измену коначног и правноснажног појединачног акта донетог на основу неуставног прописа.

Одредбом члана 60. став 3. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр. 109/2007... 103/15), прописано је да се извршење правноснажних и појединачних аката донетих на основу прописа који се више не могу примењивати, не може ни дозволити ни спровести, а ако је извршење започето, обуставиће се.

Уставни суд није одредио начин отклањања последица насталих применом неуставне одредбе о начину обрачуна затезне камате применом конформне методе. Међутим, такав начин обрачуна представља обрачун камате на камату, што је супротно начелу забране анатоцизма садржаном у члану 279. став 1. Закона о облигационим односима, јер се тако законска затезна камата, од претпостављене штете, трансформише у новчану казну чија висина знатно премашује претрпљену стварну штету, што није дозвољено. Одредбе о затезној камати су императивне природе, што значи да се код принудне наплате по службеној дужности примењује каматна стопа прописана Законом за цео период у ком се камата обрачунава. Ако је главници приписана затезна камата обрачуната по методи која је проглашена неуставном, нужно је, по службеној дужности, извршити разграничење и поново обрачунати камату, применом методе простог интересног рачуна.

У конкретном случају то је и учињено у поступку стечаја, тако што се стечајни управник изјаснио да камата обрачуната простом методом по одлуци Уставног суда РС бр. I Уз 82/2009 од 12.07.2012. године износи 8.145,45 динара. Дакле, имовинска штета коју је тужена дужна да тужиоцу накнади обухвата главни дуг од 16.329,00 динара и камату од 8.145,45 динара, што је укупан износ од 24.475,45 динара. Преко тог износа, а за износ од још 2.306,55 динара, тужбени захтев тужиоца је неоснован.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлуку о захтеву тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка, садржану у ставу четвртом изреке, Врховни касациони суд је донео применом одредбе члана 165. став 1. и 2. у вези члана 153. став. 2. Закона о парничном поступку, имајући у виду делимичан успех тужене у поступку по ревизији.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић